

- наслідки військової та іншої екологічно небезпечної діяльності – 119 (72,1 %);
- неконтрольоване ввезення, зберігання і використання на території України техногенно небезпечних технологій, речовин, матеріалів- 106 (64,2 %);
- надмірне та неврегульоване накопичення побутових і промислових відходів, непридатних для використання засобів захисту рослин –104 (63 %);
- наслідки терористичної діяльності – 99 (60 %);
- будівлі та споруди з порушенням умов експлуатації – 97 (58,8 %);
- об'єкти життєзабезпечення населення з порушенням умов експлуатації – 88 (53,3 %);
- суб'єкти господарювання, на об'єктах яких здійснюються виробництво, зберігання та утилізація вибухонебезпечних предметів - 85 (51,5 %);
- суб'єкти господарювання з критичним станом виробничих фондів та порушенням умов експлуатації – 61 (37 %);
- гідротехнічні споруди – 61 (37 %).

Аналіз відповідей, на нашу думку засвідчує, що молоде покоління обізнане щодо аварії на ЧАЕС 1986 р., а отже в суспільстві приділяється значна та належна увага для поширення інформації про цю техногенну катастрофу.

Водночас стає зрозумілим, що учнівська молодь не повною мірою усвідомлює катастрофічні наслідки техногенних загроз, які пов'язані із терористичною діяльністю та ходом військових дій, що відчуються вже сьогодні і стануть важливим фактором відбудови держави в майбутньому.

Список літератури

1. Аналіз джерел безпеки та ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на території України [Електронний ресурс].- Режим доступу: https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/8_konferezii/riziki_0.pdf
2. Техногенні катастрофи [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://ts.kiev.ua/tehnogenni-katastrofy/>
3. Техногенні безпеки та їхні наслідки. Топологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/1-bak.-F-no-Nar.instr.-Ork.instr.12-grupi-Opernij-spiv-Operno-simf.dir.-BZHD-Snizhko-TEMA-3.pdf>

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ФАКУЛЬТЕТУ ПРИРОДНИЧИХ НАУК ТА МЕНЕДЖМЕНТУ В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

Новописьменний С.А.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка,
м. Полтава

Розвиток закладу вищої освіти передбачає дотримання державницьких гуманістичних та демократичних принципів, спрямованих в першу чергу на турботу про здоров'я своїх громадян, і насамперед молодого покоління. В цьому сенсі важливими є напрямки забезпечення екологічного здоров'я збережувального середовища і перспективи формування здорового способу життя студентів факультету природничих наук та менеджменту в рамках концепції розвитку Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка [1]. Серед напрямків слід зазначити забезпечення основних сучасних методів формування екологічної культури майбутніх фахівців освітньої сфери [2, 3]. При цьому методологічні, теоретичні та методичні основи застосування фізкультурно-оздоровчих та спортивних технологій у освітньому середовищі мають також першочерговий пріоритет [4]. Вони коригують з актуальними проблемами проектування безпечного середовища у закладах освіти, реалізації здоров'язбережувальних технологій, визначенню перспективних векторів удосконалення вітчизняної системи освіти [5].

Організація безпеки життєдіяльності студентів передбачає комплексний підхід, який включає в себе розробку планів та програм, систему оперативного інформування та евакуації, підготовку студентів до дій в умовах надзвичайних ситуацій, забезпечення наявності необхідного обладнання та засобів комунікації, взаємодію з правоохоронними та військовими структурами, а також оновлення та вдосконалення заходів з організації безпеки на основі аналізу досвіду та оцінки можливих загроз [6]. Слід зазначити, що в рамках виявлення проблем розвитку факультету як структурного підрозділу Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка менеджментом сформульовані основні з них, а саме: забезпечення формування інноваційної людини; здійснення підготовки громадянина України до життя в умовах глобального простору; перехід до толерантної педагогіки; формування сучасної системи цінностей у освітян. Крім виявлених проблем, було виокремлено загально освітянські, такі як нестача кадрів, виявлення розриву наступності поколінь науково-педагогічних працівників, який провокує зменшення якості процесів в освітній на науковій сферах, впливає на відтік молоді з них, а відтак до розпорошення і в багатьох випадках по-суті дарування досвідчених та молодих кадрів конкурентам. Даний процес розриву ланцюга якості вищезгаданих процесів при не виконанні відповідних управлінських рішень може призвести до стратегічного занепаду системи освіти [7].

Усе це вимагає постійної і напруженої роботи усіх викладачів і співробітників факультету, які повинні знайти відповіді на постійно виникаючі проблеми та виклики [8]. При цьому, виходячи з студенто-центрованого, людино-центрованого підходу при підготовці фахівців, забезпечення їх якісними освітніми послугами в межах комфортного середовища на матеріально-технічній базі університету з його будівлями та спорудами, тепло та енерго забезпеченням і т.і., ми усвідомлюємо, що дані блага цивілізації створені не одним поколінням творців. Звісно, що людство

взагалі, й людина, зокрема, своєю діяльністю створила численні джерела забруднення навколишнього середовища. Основними з них є виробники енергії (ТЕС, АЕС, ГРЕС, сотні тисяч котельних), промислові-об'єкти (металургійні, хімічні, нафтопереробні, цементні, целюлозно-паперові), екстенсивне, перехімізоване сільськогосподарське виробництво, військова промисловість і військові об'єкти, автотранспорт та інші види транспорту (морський, річковий, залізничний, повітряний), гірниче виробництво. Вони забруднюють довкілля сотнями токсичних речовин, шкідливими фізичними полями, шумами, вібраціями, теплом, що вимагає прискіпливої уваги, в тому числі при підготовці фахівців [9]. Тим більш, що внаслідок форс-мажорних обставин, в яких вже декілька років існує українське суспільство, слід констатувати, що безперечно виникла небезпечна екологічна проблема - порушення екосистеми. При цьому на думку фахівців існує загроза радіоактивного забруднення, шкідливий вплив небезпечних речовин, які важко утилізувати та зберігати, погіршення санітарно-гігієнічних показників питної води, руйнуються екологічно небезпечні промислові об'єкти, забруднюється атмосферне повітря газами, які виділяються внаслідок влучання артилерії в хімічні та металургійні підприємства, а також через згоряння великої кількості потужних боєприпасів [10].

На дослідженні вищеназваних проблем аналізуються тенденції розвитку освітніх інститутів сучасного суспільства з використання моделей як ідеального відображення існуючої системи розвитку закладу освіти [11-13]. Досвід наукових досліджень свідчить про те, що ідеальні моделі можуть бути представлені у вигляді знаків, символів, схем, графічних рисунків, які по суті є елементами моделі. Отже, ідеальні моделі є гіпотетичними, оскільки вони виконують функцію аналога або образу реального об'єкта моделювання, в якому для спрощення досягнення поставленої мети як результату управління виокремлюють найважливіші елементи (визначають, аналізують, дають оцінку їх кількісних та якісних характеристик в статичі та динаміці) [14].

Системний підхід передбачає застосування моделі як системи, з її елементами та зв'язками (комунікаціями) між ними. Комунікаційне забезпечення розвитку структурного підрозділу університету – факультету природничих наук та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка базується на сформульованих вищеназваних основних принципах, що передбачають забезпечення формування інноваційної людини, здійснення підготовки громадянина України до життя в умовах глобального простору, перехід до толерантної педагогіки, формування сучасної системи цінностей у освітян. Комунікаційне забезпечення сприяє подоланню розриву ланцюга якості вищезгаданих процесів при не виконанні відповідних управлінських рішень [15]. В контексті переходу сучасного суспільства до інформаційної епохи (суспільства знань), що відображено у стрімкому розвитку ІКТ та їх упровадженні в усі сфери життєдіяльності людей, досліджено питання місця і

ролі інтеграційного підходу як аспекту гуманізації підготовки майбутніх фахівців [16, 17].

Аналізуючи напрями діяльності факультету природничих наук та менеджменту в рамках концепції розвитку університету менеджментом задіяні процеси управління регіональними проектами і програмами, що є актуальними в глобалізованому світі [18-20]. Показано, що вони вимагають підготовки компетентних фахівців у даній галузі, здатних збирати достовірну інформацію, адекватно її аналізувати та оцінювати, виконувати, управляти та контролювати всі етапи екологічних заходів на будь-якому рівні, від регіонального до державного, і врешті решт глобального.

В процесі дослідження автором сформульовані основні з них, а саме: забезпечення формування інноваційної людини; здійснення підготовки громадянина України до життя в умовах глобального простору; перехід до толерантної педагогіки; формування сучасної системи цінностей у освітян. Крім виявлених проблем, було виокремлено загальноосвітні, такі як нестача кадрів, виявлення розриву наступності поколінь науково-педагогічних працівників, який провокує зменшення якості процесів в освітній на науковій сферах, впливає на відтік молоді з них, а відтак до розпорошення і в багатьох випадках по-суті дарування досвідчених та молодих кадрів конкурентам. Аналіз діяльності факультету природничих наук та менеджменту в рамках концепції розвитку університету по вирішенню вищенаведених проблем здійснювався з урахуванням форс-мажорних обставин, в яких на сьогодні опинилося все українське суспільство, й зокрема його такі важливі частини критичної інфраструктури державного управління як сфери науки, освіти та інновацій.

Список літератури

1. Новописьменний С. А. Формування здорового способу життя студентів природничого факультету ПНПУ імені В.Г. Короленка / С. А. Новописьменний // Технології здоров'язбереження в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах України: проблеми та перспективи : мат-ли Всеукр. студ. наук.-практ. конф. / за заг. ред. О.О. Момот, Ю.В. Зайцевої та ін. – Полтава : Видавець Шевченко Р.В., 2017. – С. 54-60. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/9104>
2. Коритько І. В., Новописьменний С. А. Формування екологічної культури при вивченні біології в старшій школі // Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України (присвячена 10-річчю заснування Хорольського ботанічного саду) : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хорол, 12 жовтня 2023 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 112-119. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/22425>
3. Новописьменний С.А., Кріпак М.В. Впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес природничого факультету // Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXVIII Каришинські читання) : матеріали

- Міжнар. наук.-практ. конф., (Полтава, 27-28 трав. 2021 р.) / за ред. М. В. Гриньової ; НАПН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка, Ін-т пед. освіти та освіти дорослих НАПН України [та ін.]. – Полтава : Астроя, 2021. – С. 234-236. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/17750>
4. Фізкультурно-оздоровчі та спортивні технології в освітньому просторі: теорія і практика : колективна монографія / за заг. ред. О. О. Момот; Ю. В. Зайцевої. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. - 339 с. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/14616>
 5. Проєктування безпечного середовища інноваційний підхід : колективна монографія / за ред. д-ра пед. наук О. М. Топузова, д-ра екон. наук С. В. Захаріна, д-ра пед. наук М. В. Гриньової. Полтава, 2023. 74 с. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/22808>
 6. Новописьменний С. А., Дяченко-Богун М. М. Безпека життєдіяльності студентів вищих навчальних закладів // Безпека життя і діяльності людини: теорія та практика : збірник наук. праць Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої Всесвітнім Дням цивільної оборони та охорони праці. (Полтава, 27-28 квітня 2023 р.) / під ред.: Ю. А. Срібної, О. В. Кудрі. Полтава : ПНПУ, 2023. С. 193-196. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/22723>
 7. Новописьменний С. А. Стан та напрямки управлінської діяльності факультету при форс-мажорних обставинах // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXIX КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ), присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 26-27 травня 2022 р.) / За заг. ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава : Астроя, 2022. С. 5-7. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/19590>
 8. Новописьменний С. А. Проблеми та напрямки розвитку факультету як структурного підрозділу університету // Управлінський дискурс макаренківської педагогіки : матеріали XXI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 10-11 березня 2022 р.). «Управлінська майстерність керівника навчального закладу», «Управління проєктами у сфері науки, освіти, інновацій та інформатизації», «Управління інноваційною діяльністю в освіті та у виробництві» : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінарів (м. Полтава, 10-11 березня 2022 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава, 2022. С. 6-12. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/18923>
 9. Новописьменний С. А. Негативний вплив на здоров'я людини антропогенних порушень біосфери / С. А. Новописьменний // Проблеми відтворення та охорони біорізноманіття України : матеріали Всеукр. наук. – практ. конф., 12 жовт. 2017 р. / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка, ВДНЗУ "Українська медична стомат. академія", Полтав. обл. ін-т післядипломної пед. освіти імені М. В. Остроградського, Полтав.

- держ. аграрна академія ; за заг. ред. М. В. Гриньової. – Полтава, 2017. – С. 96-98. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/9638>
10. Дубінін С. І., Гриньова М. В., Дяченко-Богун М. М., Новописьменний С. А., Плужнікова Т. В., Гомля Л. М., Закалюжний В. М. Важливість формування екологічної свідомості в контексті екологічної освіти у людей в умовах війни в Україні // Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України (присвячена 10-річчю заснування Хорольського ботанічного саду) : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м.Хорол, 12 жовтня 2023 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 71-73. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/22409>
 11. Новописьменний С. А. Модель збереження здоров'я студентів природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка / С. А. Новописьменний // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) (м. Полтава, 28-29 травня 2020 р.) / За заг. ред. проф. М. В. Гриньової. – Полтава: Астроя, 2020. – С. 286-290. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/15442>
 12. Моделі підготовки майбутнього вчителя до Нової української школи: колективна монографія / І. В. Бабенко, В. В. Барбінов, А. В. Барбінова та ін.; за ред. проф. М. В. Гриньової. – Полтава. Астроя, 2021. – 407 с. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/18592>
 13. Новописьменний С. А. Критерії, показники та рівні сформованості базових компетентностей майбутніх учителів з основ здоров'я // XVI Менделєєвські читання: Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції, (Полтава, 14 – 15 березня 2023 р.) / М-во освіти і науки України, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка [та ін.] Полтава: Редакційно-видавничий відділ ПНПУ імені В. Г. Короленка. 2023. С. 121-124. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/21079>
 14. Гриньова М. В., Школяр С. П. Деякі важелі мотивації інноваційної діяльності як елементи моделі розвитку закладу освіти. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 22–23 лютого 2024 року). Полтава : ФКУЕП ПДАУ, 2024. С. 33–38. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/23131>
 15. Новописьменний С. А. Комунікаційне забезпечення розвитку структурного підрозділу університету // Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXX КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 25–26 травня 2023 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В. Г.

- Короленка, 2023. С. 173-174. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/22093>
16. Новописьменний С. А., Срібна Ю. А. Інтеграційний підхід до здоров'язбереження як аспект гуманізації технологізованого освітнього простору // Ukrainian professional education = Українська професійна освіта : Scientific journal / Poltava V. G. Korolenko Nat. Ped. University. Poltava, 2022. Iss. 12. С. 128-135. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/21193>
17. Новописьменний С. А. Інноваційні підходи до створення здоров'язбережувального середовища в освітніх закладах / С. А. Новописьменний // Формування здоров'язбережувальних компетентностей сучасної молоді: реалії та перспективи : збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої Всесвітньому Дню цивільної оборони та Всесвітньому Дню охорони праці (Полтава, 27–28 квітня 2017 р.). – Полтава : ПНПУ, 2017. – С. 16-18. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16600>
18. Новописьменний С. А. Деякі особливості розвитку факультету в умовах викликів сьогодення // Слово і справа Антона Макаренка: український та європейський контексти: матеріали ХХІІ Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 16-17 березня 2023 р.). «Управлінська майстерність керівника закладу освіти», «Управління проєктами у сфері науки, освіти, інновацій та інформатизації», «Управління інноваційною діяльністю в освіті та у виробництві» : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінарів (м. Полтава, 16-17 березня 2023 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 22-26. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/20787>
19. Школяр С.П., Новописьменний С.А. Створення центру інтелектуальної власності в рамках Стратегії економічного розвитку територіальної громади / Управління навчально-виховним процесом нової української школи в контексті національно-патріотичного виховання молоді : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (учнів, студентів, магістрантів, аспірантів) (6 квітня 2021 р., м. Полтава) / за заг. ред. М.В. Гриньової ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. – Полтава : ПП Астроя, 2021. С. 258-259
20. Гомля Л. М., Гуляєв М. С., Новописьменний С. А., Школяр С. П. Аналіз показників процесів управління регіональними проєктами і програмами в екологічній сфері. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей ІV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 22–23 лютого 2024 року). Полтава : ФКУЕП ПДАУ, 2024. С. 565–572. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/23130>

КОРИСНІ ДЛЯ ПТАХІВ ДЕКОРАТИВНІ ПЛОДОВІ РОСЛИНИ В УРБООКОСИСТЕМІ